

Ebeveyn perspektifinden aile rekreasyonunun incelenmesi

Beyza Merve AKGÜL¹ , Ferhat KILIÇARSLAN¹

¹Gazi Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Ankara, Türkiye

Araştırma Makalesi/Research Article	DOI: 10.5281/zenodo.10426896	
Gönderi Tarihi/ Received:	Kabul Tarihi/ Accepted:	Online Yayın Tarihi/ Published:
23.06.2023	25.10.2023	29.12.2023

Öz

Bu çalışma, Ankara'nın Etimesgut, Keçiören, Sincan ve Yenimahalle ilçelerinde bulunan aile yaşam merkezlerine katılan 346 ebeveyn üzerinde gerçekleştirilmiş ve ailelerin boş zamanlarını nasıl değerlendirdiklerini ve bu etkinliklere katılım sıklıklarının incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmada, Aile Boş Zaman Aktivite Profili (ABZAP) aracını kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS Versiyon 25.0 kullanılmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, bağımsız örneklem t testi ve tek yönlü varyans analizi ANOVA, post hoc testleri (LSD) ve Pearson korelasyon analizleri kullanılmıştır. Analiz sonuçlarına göre katılımcıların ortalama düzeyde ABZAP puanlarına sahip olduğu bulunmuştur ($\bar{x}=4,26$). Ayrıca, katılımcıların yaş, eğitim düzeyi, algılanan gelir seviyesi, boş zaman süresi, boş zamanların yeterliliği, en çok tercih edilen boş zaman etkinlikleri, çalışılan sektör, günlük çalışma süresi ve çocuk sayısı gibi değişkenlerin ABZAP puanlarını anlamlı olarak etkilediği tespit edilmiştir. En güçlü pozitif ilişkiler, eğitim düzeyi ($r=0,446$) ve algılanan gelir ($r=0,445$) ile gözlemlenirken, en güçlü negatif ilişkiler günlük çalışma süresi ($r=-0,342$) ve çocuk sayısı ($r=-0,239$) arasında bulunmuştur. Sonuç olarak ailelerin rekreasyonel faaliyetlere katılımının, mekân, süre ve sıklık açısından değerlendirilmiştir ve bu sonuçların farklı değişkenlere göre anlamlı biçimde farklılaştığı, araştırma sonuçlarına göre ailelerin genel olarak eğitim ve gelir seviyelerinin artırılması gerektiği, çocuk sayısının ve çalışma sürelerinin yüksek olmasının boş zaman etkinliklerine katılımı zorlaştırdığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Aile rekreasyonu, boş zaman, ebeveyn

Examining family recreation from a parental perspective

Abstract

This study was conducted on 346 parents attending family life centers in Etimesgut, Keçiören, Sincan and Yenimahalle districts of Ankara and aimed to examine how families spend their leisure time and the frequency of their participation in these activities. The Family Leisure Activity Profile (FLAP) tool was used in the study. SPSS Version 25.0 was used to analyze the data. Descriptive statistics, independent sample t-test and one-way analysis of variance ANOVA, post hoc tests (LSD) and Pearson correlation analysis were used to analyze the data. According to the results of the analysis, it was found that the participants had average FLAP scores ($\bar{x}=4.26$). In addition, it was found that variables such as age, education level, perceived income level, leisure time duration, adequacy of leisure time, most preferred leisure time activities, sector of employment, daily working hours and number of children significantly affected the participants' FLAP scores. The strongest positive relationships were observed with education level ($r=0.446$) and perceived income ($r=0.445$), while the strongest negative relationships were found between daily working hours ($r=-0.342$) and number of children ($r=-0.239$). As a result, the participation of families in recreational activities was evaluated in terms of space, duration and frequency, and it was determined that these results differed significantly according to different variables, and according to the results of the research, it was determined that the education and income levels of families should be increased in general, and the number of children and working hours make it difficult to participate in leisure time activities.

Keywords: Family recreation, leisure, parent

Sorumlu Yazar/Corresponded Author: Beyza Merve AKGÜL, **E-posta/e-mail:** bmakgul@gazi.edu.tr

The Extended English Abstract is located the end of the Article.

GİRİŞ

Aileler toplumun temel birimleri olarak kabul edilir ve belki de tüm insani kurumların en eskisi ve en önemlisidir (Zabriskie & McCormick, 2001). Günümüz ailelerinin, sanayileşme ile birlikte ortaya çıkan teknolojik gelişmeler ve kültürel kaynaşmaların etkisiyle güçsüzleştiğini göz önünde bulunduran pek çok araştırmacı, toplumun aile birimini korumaya ve güçlendirmeye yardımcı olacak adımlar atması yönünde girişimlerde bulunmaktadır. Eğitim kurumları, işletmeler, aile hizmet kurumları, dini kurumlar, ordu ve sağlık kuruluşları da dahil olmak üzere toplumdaki herkesin, tüm aileler için olumlu bir ortam yaratılmasına yardımcı olma sorumluluğu vardır çünkü sağlıklı toplumun oluşmasında sağlıklı ailelerin büyük rolü vardır (DeFrain & Asay, 2007; Hernández-Prados & Álvarez-Muñoz, 2023).

Son zamanlarda, boş zamana katılım daha büyük bir önem kazanmış, çok çeşitli avantajlarla ilişkilendirilen değerli bir bileşen haline gelmiştir. İnsanlar boş zamanlarında rahatlayabilir ve baskıyı azaltabilir, işi dengeleyebilir ve fiziksel sağlık ve kişilerarası ilişkilerin geliştirilmesi gibi diğer faydaları elde edebilir (Ko ve ark., 2018). Boş zaman memnuniyeti, kişinin genel yaşam memnuniyeti yargısına dahil olan birçok yaşam alanından biridir (Agate ve ark., 2009). Birçok araştırmacı, boş zaman memnuniyeti ile aile memnuniyeti arasında pozitif ilişkiler olduğunu bildirmiştir (Johnson ve ark., 2006; Swinton ve ark., 2008; Agate ve ark., 2009; Buswell ve ark., 2012; Ward ve ark., 2014). Aslan (2009) tarafından yapılan çalışmanın sonuçlarına göre Türk aileleri arasında aile rekreasyonuna katılım ile aile yaşamından memnuniyet arasında da pozitif ilişkiler tespit edilmiştir.

Aile rekreasyonu, olumlu aile çıktılarıyla ilgili en önemli davranışsal özelliklerden biri olarak tutarlı bir şekilde tanımlanan bir niteliktir (Zabriskie & Kay, 2013). Aile rekreasyonu, ailelerin hem ev içinde hem de dışında birlikte eğlenceli şeyler yapmayı seçtiği (Hernández-Prados & Álvarez-Muñoz, 2023), günlük serbest zaman etkinlikleri ve aile tatilleri gibi özel etkinlikleri gerçekleştirdikleri (Kara, 2022) zamanlar olarak tanımlanabilir.

Aile rekreasyonu kavramına dair literatürde nispeten diğer araştırma konularından daha az olduğu Türkçe literatürde ise bu çalışmaların oldukça sınırlı olduğunu söylemek mümkündür. Mevcut çalışma sürecinde “aile rekreasyonu” kavramı geçen çalışmalar Türkçe literatürde incelendiğinde Google Akademik veri tabanında sadece 2 çalışmanın olduğu tespit edilmiştir (Güzel, 2021; Kara, 2022). Yine aynı şekilde aile rekreasyonu araştırmaları kapsamında sayılabilecek olan “aile boş zaman” anahtar kelimelerini içeren çalışmaların da oldukça az olduğu tespit edilmiştir (Süzer, 2000; Özalp Uyanık, 2009; Kılıç, 2015; Kocakaya,

2017; Gürdap Köseoğlu, 2019). Buna karşın yabancı literatürde yine nispeten dikkate değer sayıda çalışmanın olduğundan söz edilebilir. Genel olarak, aile rekreasyonu araştırmaları oldukça kapsamlıdır ve birçok araştırmacı tarafından farklı perspektiflerden ele alınmıştır. Baba (Kara, 2022; Ma & Li, 2023), ebeveyn (Horna, 1989), ebeveyn ve çocuk (Toth ve ark., 2002; Agate ve ark., 2009; Aslan, 2009; Hodge ve ark., 2017; Zabriskie, 2017) ve çocuk (Zabriskie & Freeman, 2004; Caprara ve ark., 2005; Petrović ve ark., 2018; Hernández Prado ve Álvarez-Muñoz, 2023) perspektifinden yapılan çalışmalar literatürde mevcuttur.

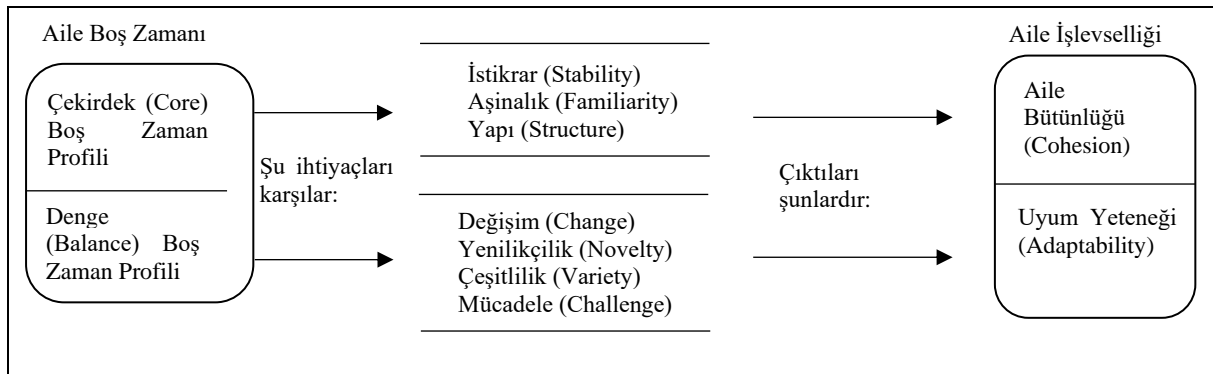
Maddi durum, yaş ve aile durumu gibi faktörler ailelerin boş zamanlarında neler yapabileceği üzerinde etkili olmaktadır (Hernández-Prado & Álvarez-Muñoz, 2023). Bununla birlikte aileyle birlikte eğlenceli aktiviteler yaparak zaman geçirmek ilişkileri güçlendirmeye, iletişim becerilerini, problem çözme ve sosyal becerileri geliştirmeye yardımcı olmaktadır (Huff ve ark., 2003). Araştırmalar, birlikte boş zaman aktiviteleri yapan ailelerin iyi ilişkilere sahip olma ve birlikte iyi çalışma olasılıklarının daha yüksek olduğunu göstermektedir (Huff ve ark., 2003; Sara Wells ve ark., 2004). Aile rekreasyonu aynı zamanda aile uyumu, aile adaptasyonu ve genel aile işlevselliği ile de olumlu yönde ilişkilendirilmiştir (Zabriskie & McCormick, 2001; Zabriskie & Freeman, 2004; Agate ve ark., 2007). Bunun yanı sıra, ailelerin birbirleriyle bağ kurmaları için fırsatlar sağlar, hem iş-aile hem de iş-boş zaman süreleri arasında çıkabilecek çatışmaları ortadan kaldıracaktır (Agate ve ark., 2009).

Türkiye’de aile yapısı, bireyler arasındaki ilişkileri ve etkileşimleri düzenleyen önemli bir faktördür. Toplumsal cinsiyet rollerinin çocukluktan itibaren belirlendiği ve bu rollerin zamanla geliştiği bir yapıya sahip olan Türk toplumu, kadın ve erkeklerin farklı sosyal roller içinde yetiştirilmesiyle tanımlanır (Fişek, 1996). Ebeveynlik rolleri de zamanla evrimleşmiş ve özellikle kadınların çalışma hayatına daha fazla katılımıyla birlikte eşitliğe doğru bir yönelim göstermiştir (Kara, 2022). Teknolojik ilerlemeler ve sosyal değişimler, Türk kadınlarının fırsatlarını artırarak geleneksel aile yapılarında değişikliklere neden olmuştur.

Hofstede’nin kültürel boyutlar teorisi çerçevesinde yapılan analizler, Türk aile yapısının güç mesafesi, bireysellik, eril bakış açısı, belirsizlikten kaçınma, uzun vadeli yönetim ve hoşgörü gibi altı farklı boyutta incelendiğinde, aile gibi gruplarla sıkı ilişkilere ve boş zamanların keyfini çıkarma arzusuna dayalı bir yapı sergilediğini göstermiştir (Hofstede Insight, 2023). Türk kültürü, farklı kültürlerle iyi anlaşabilen ve ne çok kontrolcü ne de çok hoşgörülü bir aile anlayışına sahiptir.

Bu bulgular, 2017 yılında European Values in Education tarafından yayımlanan Avrupalı Değerler Atlası'nda yer alan verilerle desteklenmektedir. Atlas, aile yapısı ve boş zamanların değerlendirilmesi konularında Türkiye'nin Avrupa genelindeki konumunu görselleştirirken, Türk toplumunun kırsal ve ataerkil bir yapıdan daha kentleşmiş ve sanayileşmiş bir topluma doğru ilerlediğini ortaya koyar (Aslan, 2009). Bu geçiş, Türk toplumunun geleneksel değerlerine bağlılığını sürdürürken, aynı zamanda modernleşme sürecinin de etkilerini yansıtmaktadır.

Son yıllarda aile rekreasyonu araştırmaları yaklaşım, teori ve bakış açılarında ilerleme kaydetmiştir. Akademisyenler daha fazla çeşitlilik, anlam ve anlayış çağrısında bulunmuş, bu da yenilikçi çerçeveler ve metodolojilerle yeni araştırmalarda bir artışa yol açmıştır (Townsend ve ark., 2017). Bu çerçeve bağlamında geliştirilen ve aile boş zaman davranışlarını çekirdek ve denge etkinlikleri açısından inceleyen Aile Boş Zaman İşleyişinin Çekirdek ve Denge Modeli (Zabriskie & McCormick, 2001), Aile Sistemleri Teorisine dayanır ve Evlilik ve Aile Sistemlerinin Karmaşık Modelinin (Olson, 2000) unsurlarının yanı sıra boş zaman davranışının kavramsal temellerini de içerir (Townsend ve ark., 2017). Bu model, aile rekreasyonuna katılımı ve aile işlevselliği arasındaki ilişkiyi daha fazla açıklamak için geliştirilmiştir. Aile rekreasyonu işlevselliğinin çekirdek ve denge modeli, aile rekreasyonuna katılımının farklı modellerinin aile işlevselliğine farklı şekillerde katkıda bulunduğunu savunur (Agate ve ark., 2007). Model, çekirdek (ortak) ve denge (yeni) aile rekreasyonu modellerine dahil olarak hem istikrar hem de değişim ihtiyaçlarını karşıladığını öne sürer (Williamson, 2013). Bu model çerçevesinde geliştirilmiş olan Aile Boş Zaman Profili (Zabrieski, 2001), 16 faaliyet kategorisinde aile üyeleriyle birlikte yapılan boş zaman faaliyetlerini tanımlamıştır. Sekiz faaliyet kategorisi çekirdek aile rekreasyonu kalıplarını temsil ederken, sekiz kategori de denge aile rekreasyonu kalıplarını temsil etmektedir (Aslan, 2009).

Şekil 1. Aile boş zaman işlevselliğinin çekirdek ve denge modelinin orijinal kavramsallaştırması (Zabriskie & McCormick, 2001).

Aile rekreasyonu, aile üyelerinin birbirleriyle ilişkilerini güçlendirebileceği ve uyum sağlama yeteneklerini geliştirebileceği iki temel model altında incelenir: Çekirdek ve Denge. Çekirdek model, aile üyelerinin evde veya yakın çevrede düzenli olarak gerçekleştirdikleri, düşük maliyetli ve az kaynak gerektiren etkinlikleri kapsar. Bu etkinlikler, ailelerin birbirlerine karşı duygusal bağlarını pekiştirmeye ve aile kimliğini oluşturmaya yardımcı olur (Zabriskie & McCormick, 2001; Townsend et al., 2017). Örnekler arasında TV izlemek, masa oyunları oynamak veya bahçe işleri bulunur (Aslan, 2009).

Denge modeli ise, nadiren gerçekleştirilen, daha fazla planlama gerektiren ve genellikle evin dışında yapılan faaliyetleri içerir. Bu faaliyetler, aile bireylerinin yeni deneyimler kazanmasını ve zorluklara uyum sağlamasını sağlar, bu da aile uyumunun ve esnekliğinin gelişmesine katkıda bulunur (Melton, 2017). Aile tatilleri, açık hava etkinlikleri ve temalı park ziyaretleri bu kategoriye örnektir (Agate et al., 2007). Her iki model de ailelerin güçlenmesi ve birbirleriyle ilişkilerini iyileştirmesi açısından önemlidir.

Bu doğrultuda bu konunun araştırılması oldukça büyük bir önem taşımaktadır. Bu amaçla, bu çalışmada ailelerin boş zamanlarını nasıl değerlendirdiklerini ve bu etkinliklere katılım sıklıklarının incelemeyi amaçlamıştır.

YÖNTEM

Bu araştırma Gazi Üniversitesi Rektörlüğü Etik Komisyonu'nun 18.04.2023 tarih ve 08 sayılı toplantısında görüşülmüş ve E-77082166-604.01.02-643857 sayılı kararı ile etik açıdan uygun bulunmuştur. Mevcut araştırma sırasında "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" takip edilmiştir.

Araştırma modeli

Bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinin genel tarama modellerinden biri olan ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Bu model, birden fazla değişken arasındaki değişimin varlığını birlikte ortaya koymayı amaçlayan bir tarama yaklaşımıdır. İlişkisel tarama modelinde, çalışmada kullanılan değişkenlerin birlikte değişip değişmediği, değişim olduğu belirlenirse bu değişimin nasıl gerçekleştiği anlaşılmaya çalışılır (Karasar, 2011).

Araştırma grubu

Araştırmanın verileri Ankara'nın Etimesgut, Keçiören, Sincan ve Yenimahalle ilçelerinde bulunan aile yaşam merkezlerine katılan ebeveynlerin katılımıyla Şubat-Mayıs 2023 tarihleri arasında toplanmıştır. Örneklem büyüklüğü G power 3.1.9.4 programı ile hesaplanmıştır. Buna göre örnekleme alınması gereken en az kişi sayısı etki büyüklüğü=0,25,

%95 güven düzeyinde ve %80 güç oranı öngörerek 269 ebeveyn den oluşması gerektiği belirlenmiş olup, kolayda örnekleme yöntemi ile seçilen çalışmaya gönüllü olan evli 346 ebeveyn oluşturmaktadır. Buna göre katılımcıların çoğunluğu 31-35 yaş arasında (%37,9), önlisans/lisans (%61,6) seviyesinde eğitim aldıkları ve büyük çoğunluğunun özel sektörde (%60,4) istihdam edildiği tespit edilmiştir. Katılımcıların çoğunluğu algılanan gelir seviyelerinin orta (%45,1) düzeyde olduğunu ve boş zamanlarında yaptıkları etkinliklere ayırdıkları sürenin çoğunlukla 3 saat (%46,2) olduğu ve boş zamanlarının yetersiz olduğunu (%63,0) belirtmiştir.

Veri toplama araçları

Katılımcıların kişisel bilgilerine dair verilerin tespiti adına demografik veri formu ve ailelerin boş zaman etkinliklerine katılımlarına dair sıklık, süre ve etkinlik türü açısından tespitinin sağlanması amacıyla Aile Boş Zaman Aktivite Profili kullanılmıştır.

Demografik veri formu

Demografik veri formu, psikolojide çeşitli amaçlar için etnik karışımlar da dahil olmak üzere temel demografik verileri toplayan bir öz bildirim aracıdır (Brašić, 2003). Mevcut araştırmada demografik formu aracılığı ile katılımcıların cinsiyet, yaş, eğitim durumu, çalışma (iş) süreleri, boş zaman süreleri, çocuk sayısı gibi bilgilere erişilmiştir.

Aile boş zaman aktivite profili (ABZAP)

ABZAP, aile boş zaman işlevselliğinin çekirdek ve denge modeline göre aile rekreasyonu faaliyetlerine katılımı ölçen bir faaliyet envanteridir (Zabriskie, 2000). Katılımcılar 16 faaliyet kategorisinde aile üyeleriyle birlikte katılımı tanımlamaktadır. Sekiz faaliyet kategorisi çekirdek aile boş zamanını (örn. aile yemekleri, ev tabanlı televizyon/videolar, oyunlar ve bahçe aktiviteleri), sekiz kategori ise denge aile rekreasyonu faaliyetleri (örn. toplum tabanlı etkinlikler, açık hava aktiviteleri, su tabanlı aktiviteler, macera aktiviteleri ve turizm) temsil etmektedir. Evet cevabını veren katılımcılar daha sonra her bir kategori için sıklık ve süre ölçeklerini doldurmuştur. Sıralı sıklık ve süre puanları çarpılarak her bir madde için bir endeks puanı hesaplanmıştır. Çekirdek ve denge aile rekreasyonu faaliyetlerine katılımı puanları daha sonra uygun endekslerin toplanmasıyla hesaplanmış ve daha yüksek puanlar aile rekreasyonuna daha fazla katılımı göstermiştir (Zabriskie & McCormick, 2001). ABZAP için orijinal çalışmada Cronbach's Alpha değerleri (α) ABZAP toplam puanları için 0,78, olup, mevcut çalışma için hesaplanan Cronbach Alfa değerleri (α) ABZAP toplam puanları için 0,57 olarak bulunmuştur. Katılımcıların ortalama düzeyde ABZAP'a sahip olduğu bulunmuştur ($\bar{x}=4,26$).

Verilerin analizi

Verilerin homojen dağılıp dağılmadığını belirlemek için basıklık ve çarpıklık değerleri test edilmiş ve verilerin normal dağılım gösterdiği tespit edildiğinden parametrik testler uygulanmıştır (Uysal & Kılıç, 2022). Verilerin analizinde SPSS Versiyon 25.0 kullanılmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, bağımsız örneklem t testi ve tek yönlü varyans analizi ANOVA, post hoc testleri (LSD) ve Pearson korelasyon analizleri kullanılmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde, araştırmada toplanan verilerden elde edilen bulgular sunulmaktadır.

Tablo 1. Çalışma Grubu için yüzde ve frekans dağılımları

	Değişken	f	%
Yaş	30 yaş ve altı	95	27,5
	31-35 yaş arası	131	37,9
	36 yaş ve üzeri	120	34,7
Eğitim Durumu	Lise ve altı	105	30,3
	Önlisans/Lisans	213	61,6
	Lisansüstü	28	8,1
Çalışılan Sektör	Özel Sektör	209	60,4
	Kamu	86	24,9
	Çalışmıyor	51	14,7
Algılanan Gelir Seviyesi	Düşük	150	43,4
	Orta	156	45,1
	Yüksek	40	11,6
Boş Zamanlarda Yapılan Etkinliklere Ayrılan Süre	1 – 2 saat	113	32,7
	3 saat	160	46,2
	4 saat ve üzeri	73	21,1
Boş Zamanların Yeterliliği Durumu	Evet	128	37,0
	Hayır	218	63,0
Boş Zamanlarda En Çok Yapılan Etkinlik Türü	Sanatsal	34	9,8
	Zihinsel	61	17,6
	Sportif	73	21,1
	Sosyal	114	32,9
	Diğer	64	18,5
Günlük Çalışma Süresi	7 saat ve altı	83	24,0
	8 saat	176	50,9
	9 saat ve üzeri	36	10,4
	Çalışmıyor	51	14,7
Çocuk Sayısı	1 çocuk	160	46,2
	2 çocuk	147	42,5
	3 çocuk	39	11,3

Tablo 2. Aile bireylerine dair yüzde ve frekans değerleri

	Değişken	f	%
Eş Eğitim Seviyesi	Lise ve altı	117	33,8
	Önlisans/Lisans	209	60,4
	Lisansüstü	20	5,8
Birinci Çocuk Cinsiyet	Erkek	157	45,4
	Kadın	189	54,6
Birinci Çocuk Yaş Aralığı	5 yaş ve altı (Okul Öncesi Dönemi)	44	12,7
	6 – 9 yaş (İlk Okul Dönemi)	193	55,8
	10 – 13 yaş (Orta Okul Dönemi)	65	18,8
	14 – 17 yaş (Lise Dönemi)	44	12,7
	Toplam	346	100,0
İkinci Çocuk Cinsiyet	Erkek	91	26,3
	Kadın	96	27,7
	Total	187	54,0
	Missing	159	46,0
İkinci Çocuk Yaş Aralığı	5 yaş ve altı (Okul Öncesi Dönemi)	48	13,9
	6 – 9 yaş (İlk Okul Dönemi)	80	23,1
	10 – 13 yaş (Orta Okul Dönemi)	47	13,6
	14 – 17 yaş (Lise Dönemi)	12	3,5
	Toplam	187	54,0
Üçüncü Çocuk Cinsiyet	Erkek	20	5,8
	Kadın	19	5,5
	Total	39	11,3
Üçüncü Çocuk Yaş Aralığı	5 yaş ve altı (Okul Öncesi Dönemi)	11	3,2
	6 – 9 yaş (İlk Okul Dönemi)	21	6,1
	10 – 13 yaş (Orta Okul Dönemi)	5	1,4
	14 – 17 yaş (Lise Dönemi)	2	0,6
	Toplam	39	11,3

Tablo 2’de yer alan bilgilere göre, katılımcıların çocuklarına dair bilgilere bakıldığında, katılımcıların birinci çocuklarının çoğunlukla kadın ve 6-9 yaş arasında olduğu tespit edilmiştir. 187 katılımcının (%54) ikinci çocuk sahibi olduğu ve bu ikinci çocukların yine çoğunlukla kadın ve 6-9 yaş arasında olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. 39 katılımcının üçüncü çocukları olduğu ve bu çocukların çoğunlukla erkek ve yine 6-9 yaş arasında olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Tablo 3. Katılımcıların katılım sağladıkları etkinliklere dair sıklık ve süre değerleri

		Katılım Sıklığı						Katılım Süresi							
		n		f		değişken	n		f		değişken	n		f	
Çekirdek	Kapalı Alan-Ev	Madde 1: Akşam Yemeği	Evet	346	100	En az günde bir	310	89,6	>1 saat	151	43,6				
			Hayır	0	0,0	En az haftada bir	36	10,4	1-2 saat	195	56,4				
		Madde 2: Ev Temelli Faaliyetler	Evet	343	99,1	En az günde bir	275	79,5	2-3 saat	190	54,9				
			Hayır	3	0,9	En az haftada bir	68	19,7	3-4 saat	94	27,2				
		Madde 3: Oyunlar	Evet	81	23,4	En az haftada bir	32	9,2	1-2 saat	42	12,1				
			Hayır	265	76,6	En az ayda bir	44	12,7	2-3 saat	24	6,9				
	Açık Alan-Ev	Madde 4: Yemek Pişirme veya Hobiler	Evet	178	51,4	En az günde bir	70	20,2	>1 saat	36	10,4				
			Hayır	168	48,6	En az haftada bir	90	26,0	1-2 saat	115	33,2				
		Madde 5: Ev Merkezli Açık Hava Etkinlikleri	Evet	323	93,4	En az haftada bir	247	71,4	1-2 saat	86	24,9				
			Hayır	23	6,6	En az ayda bir	47	13,6	2-3 saat	142	41,0				
		Madde 6: Ev Merkezli Spor/Oyun Faaliyetleri	Evet	155	44,8	En az haftada bir	78	22,5	>1 saat	46	13,3				
			Hayır	191	55,2	En az ayda bir	48	13,9	1-2 saat	82	23,7				
Denge	Topluluk	Madde 7: Aile Üyesi Etkinliklerine Katılım	Evet	305	88,2	En az günde bir	93	26,9	1-2 saat	187	54,0				
			Hayır	41	11,8	En az ayda bir	159	46,0	2-3 saat	57	16,5				
		Madde 8: Dini Faaliyetler	Evet	160	46,2	En az günde bir	127	36,7	1-2 saat	116	33,5				
			Hayır	186	53,8	En az haftada bir	20	5,8	2-3 saat	24	6,9				
		Madde 9: Toplumsal Sosyal Faaliyetler	Evet	340	98,3	En az haftada bir	126	36,4	2-3 saat	136	39,3				
			Hayır	6	1,7	En az ayda bir	206	59,5	3-4 saat	168	48,6				
	Ötesi	Madde 10: Seyirci Faaliyetleri	Evet	190	54,9	En az günde bir	90	26,0	2-3 saat	97	28,0				
			Hayır	156	45,1	En az ayda bir	94	27,2	3-4 saat	77	22,3				
		Madde 11: Toplumsal Spor Faaliyetleri	Evet	109	31,5	En az haftada bir	22	6,4	>1 saat	31	9,0				
			Hayır	237	68,5	En az ayda bir	78	22,5	1-2 saat	59	17,1				
		Madde 12: Topluluk Özel Faaliyetleri	Evet	137	39,6	En az günde bir	102	29,5	2-3 saat	39	11,3				
			Hayır	209	60,4	En az ayda bir	35	10,1	3-4 saat	52	15,0				
Toplum	Madde 13: Açık Hava Faaliyetleri	Evet	128	37,0	En az günde bir	78	22,5	3-4 saat	43	12,4					
		Hayır	218	63,0	En az ayda bir	41	11,8	4-5 saat	23	6,6					
	Madde 14: Su Merkezli Faaliyetler	Evet	68	19,7	En az yılda bir	68	19,7	>1 saat	11	3,2					
		Hayır	278	80,3	En az yılda bir	68	19,7	1-2 saat	49	14,2					
	Madde 15: Açık Hava Macera Faaliyetleri	Evet	37	10,7	En az yılda bir	37	10,7	3-4 saat	12	3,5					
		Hayır	309	89,3	En az yılda bir	37	10,7	4-5 saat	11	3,2					
Madde 16: Turizm Faaliyetleri	Evet	209	60,4	En az yılda bir	209	60,4	3 gün	50	14,5						
	Hayır	137	39,6	En az yılda bir	209	60,4	5 gün	81	23,4						

Tablo 3'te yer alan katılımcıların katılım sağladıkları etkinliklerin sıklığı ve süresine göre dağılımları incelendiğinde, katılımcıların çekirdek etkinliklerde en çok akşam yemeği etkinliğine en az günde bir sıklıkla ve 1-2 saat süreyle katıldıkları, denge etkinliklerde ise en çok toplumsal sosyal faaliyetlere en az ayda bir sıklıkla ve 3-4 saat süreyle katıldıkları tespit edilmiştir. Kapalı alan-ev türü etkinlikleri içerisinde en çok akşam yemeklerinin en az günde bir kez ve 1-2 saat süreyle, açık alan-ev türü etkinlikleri içerisinde en çok ev merkezli açık hava

etkinliklerine en az haftada bir kez 2-3 saat süreyle katıldıkları, topluluk türündeki etkinlikleri içerisinde en çok toplumsal sosyal faaliyetlere en az ayda bir kez 3-4 saat süreyle ve toplum ötesi türü etkinliklerde en çok turizm faaliyetlerine en az yılda bir kez 5 gün süreyle katıldıkları sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu sonuçlara göre katılımcıların çekirdek etkinliklere kısa sıklıklar ile genellikle çok az süreler ayırdıkları, denge etkinliklere ise çekirdek etkinliklere oranla daha az katılırken katılım sıklıklarının ve sürelerinin daha sık ve uzun olduğu söylenebilir.

Tablo 4. ABZAP ile yaş değişkeni arasındaki tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonuçları

	Yaş	n	\bar{x}	S.d	F	p
Aile Boş Zaman Aktivite Profili	30 yaş ve altı	95	4,65	1,15	0,890	0,411
	31-35 yaş arası	131	4,67	1,10		
	36 yaş ve üzeri	120	4,49	1,14		
Çekirdek	30 yaş ve altı ¹	95	5,42	1,07	5,073	0,007*
	31-35 yaş arası	131	5,21	1,05		
	36 yaş ve üzeri ²	120	4,94	1,14		
Denge	30 yaş ve altı	95	3,89	1,67	0,572	0,565
	31-35 yaş arası	131	4,14	1,63		
	36 yaş ve üzeri	120	4,04	1,87		

*= $p < 0,05$

ABZAP ile yaş değişkeni arasında yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonuçlarına göre, katılımcıların çekirdek etkinliklerde anlamlı biçimde farklılaştığı ($p=0,007$), bu anlamlı farklılıkların 30 yaş ve altı ($\bar{x}=5,42$) ile 36 yaş ve üzeri ($\bar{x}=4,94$) katılımcılar arasında 30 yaş ve altı ($\bar{x}=5,42$) katılımcılar lehine olduğu tespit edilmiştir. Buna göre, katılımcıların yaşları azaldıkça çekirdek etkinlikleri daha fazla yapmayı tercih ettiklerinden bahsedilebilir.

Tablo 5. ABZAP ile eğitim durumu değişkeni arasındaki tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonuçları

	Eğitim Durumu	n	\bar{x}	S.d	F	p
Aile Boş Zaman Aktivite Profili	Lise ve altı ³	105	3,90	1,02	42,960	0,000*
	Önlisans/Lisans ²	213	4,82	1,02		
	Lisansüstü ¹	28	5,57	0,93		
Çekirdek	Lise ve altı ²	105	4,92	1,16	4,214	0,016*
	Önlisans/Lisans ¹	213	5,28	1,03		
	Lisansüstü	28	5,31	1,27		
Denge	Lise ve altı ³	105	2,88	1,46	55,508	0,000*
	Önlisans/Lisans ²	213	4,37	1,56		
	Lisansüstü ¹	28	5,83	1,19		

*= $p < 0,05$

ABZAP ile eğitim durumu değişkeni arasında yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA sonuçlarına göre, katılımcıların hem ABZAP toplam ortalama puanlarında ($p=0,000$), hem de çekirdek ($p=0,016$) ve denge ($p=0,000$) etkinliklerinde anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Bu

anlamli farklılıkların ABZAP toplam puanlarında lisansüstü ($\bar{x}=5,57$) seviyesinde eğitim alan bireylerin, çekirdek etkinliklerinde önlisans/lisans ($\bar{x}=5,28$) seviyesinde eğitim alan katılımcılar ile lise ve altı ($\bar{x}=4,92$) seviyede eğitim alan katılımcılar arasında önlisans/lisans ($\bar{x}=5,28$) seviyesinde eğitim alan katılımcılar lehine ve denge etkinliklerinde ise yine lisansüstü ($\bar{x}=5,83$) seviyesinde eğitim alan katılımcılar lehine olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlara göre eğitim seviyesi yükseldikçe katılımcıların boş zaman etkinliklerine katılıma durumları paralellik göstererek artacağından bahsedilebilir.

Tablo 6. ABZAP ile algılanan gelir seviyesi değişkeni arasındaki tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonuçları

	Algılanan Gelir Seviyesi	n	\bar{x}	S.d	F	p
Aile Boş Zaman Aktivite Profili	Düşük ³	150	4,16	0,97	45,693	0,000*
	Orta ²	156	4,72	1,09		
	Yüksek ¹	40	5,84	0,78		
Çekirdek	Düşük ³	150	5,14	1,06	4,275	0,015*
	Orta ²	156	5,08	1,13		
	Yüksek ¹	40	5,65	1,07		
Denge	Düşük ³	150	3,17	1,48	66,029	0,000*
	Orta ²	156	4,35	1,54		
	Yüksek ¹	40	6,04	1,09		

*= $p<0,05$

Tablo 6'daki sonuçlara göre, katılımcıların algılanan gelir seviyelerinin hem ABZAP ($p=0,000$) toplam ortalama puanlarında hem de çekirdek ($p=0,015$) ve denge ($p=0,000$) etkinliklerinde anlamlı biçimde farklılaştığı tespit edilmiştir. Bu anlamlı farklılıkların tüm boyutlarda yüksek seviyede geliri olduğunu beyan eden katılımcılar lehine olduğundan bahsetmek mümkündür. Buna göre gelir seviyesi arttıkça boş zaman etkinliklerine katılımın da artacağından bahsedilebilir.

Tablo 7. ABZAP ile boş zaman etkinliklerine ayrılan süre değişkeni arasındaki tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonuçları

	Boş Zaman Süresi	n	\bar{x}	S.d	F	p
Aile Boş Zaman Aktivite Profili	1-2 saat ³	113	4,50	1,09	3,367	0,036*
	3 saat ²	160	4,54	1,12		
	4 saat ve üzeri ¹	73	4,91	1,17		
Çekirdek	1-2 saat	113	5,02	0,94	1,716	0,181
	3 saat	160	5,24	1,09		
	4 saat ve üzeri	73	5,27	1,31		
Denge	1-2 saat ²	113	3,99	1,70	4,345	0,014*
	3 saat ³	160	3,83	1,69		
	4 saat ve üzeri ¹	73	4,54	1,76		

*= $p<0,05$

ABZAP ile boş zaman etkinliklerine ayrılan süre değişkeni arasında yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonuçlarına göre, katılımcıların ABZAP ($p=0,036$) toplam ortalama puanlarında ve denge ($p=0,014$) etkinliklerinde anlamlı biçimde farklılaştırdığı, bu anlamlı farklılıkların her iki boyut için de 4 saat ve üzeri boş zaman süresi olan katılımcıların lehine olduğu tespit edilmiştir. Buna göre boş zaman sürelerindeki artış boş zaman etkinliklerine katılımı desteklediği söylenebilir.

Tablo 8. Boş zamanın yeterliliği durumu değişkeni ile ölçme araçları arasındaki bağımsız örneklem t testi sonuçları

	Yeterli Boş Zaman	n	\bar{x}	S.d	t	p
Aile Boş Zaman Aktivite Profili	Evet	128	4,83	1,12	2,833	0,633
	Hayır	218	4,47	1,120		
Çekirdek	Evet	128	5,42	1,08	3,164	0,637
	Hayır	218	5,03	1,09		
Denge	Evet	128	4,24	1,87	1,687	0,006*
	Hayır	218	3,91	1,63		

*= $p<0,05$

Tablo 8'deki t testi sonuçlarına göre, katılımcıların yeterli boş zaman süresi duygularının denge ($p=0,006$) etkinliklerinde anlamlı biçimde farklılaştığı ve bu anlamlı farklılıkların yeterli ($\bar{x}=4,24$) boş zaman süresi olduğunu beyan eden katılımcıların lehine olduğu tespit edilmiştir. Buna göre denge etkinliklerine katılım için bireylerin yeterli boş zaman sürelerine sahip olmaları gerektiğinden bahsedilebilir.

Tablo 9. ABZAP ile boş zamanlarda en çok tercih edilen etkinlik türü değişkeni arasındaki tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonuçları

	Etkinlik Türü	n	\bar{x}	S.d	F	p
Aile Boş Zaman Aktivite Profili	Sanatsal ¹	34	5,60	0,95	17,691	0,000*
	Zihinsel ²	61	5,21	0,86		
	Sportif ⁵	73	4,30	1,01		
	Sosyal ⁴	114	4,32	1,14		
	Diğer ³	64	4,35	1,06		
Çekirdek	Sanatsal ¹	34	5,67	1,19	3,275	0,012*
	Zihinsel ²	61	5,29	0,89		
	Sportif ⁵	73	4,91	1,00		
	Sosyal ⁴	114	5,08	1,24		
	Diğer ³	64	5,27	1,01		
Denge	Sanatsal ¹	34	5,54	1,46	21,305	0,000*
	Zihinsel ²	61	5,13	1,33		
	Sportif ³	73	3,68	1,60		
	Sosyal ⁴	114	3,56	1,66		
	Diğer ⁵	64	3,44	1,54		

*= $p<0,05$

Boş zamanlarda en çok tercih edilen etkinlik türüne göre yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA sonuçlarına göre, katılımcıların katılım sağladıkları etkinlik türünün hem ABZAP ($p=0,000$) toplam ortalama puanlarında hem de çekirdek ($p=0,012$) ve denge ($p=0,000$) etkinliklerinde anlamlı olarak farklılaştığı tespit edilmiştir. Bu anlamlı farklılıkların tüm boyutlarda sanatsal etkinlikler lehine olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Buna göre sanatsal etkinliklerin diğer boş zaman aktivitelerine göre sanatsal faaliyetler boş zaman etkinliklerine katılımı arttıracığından bahsedilebilir.

Tablo 10. ABZAP ile çalışma sektörü değişkeni arasındaki tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonuçları

	Sektör	n	\bar{x}	S.d	F	p
Aile Boş Zaman Aktivite Profili	Özel Sektör ²	209	4,63	1,20	5,207	0,006*
	Kamu ¹	86	4,79	1,01		
	Çalışmıyor ³	51	4,17	,88		
Çekirdek	Özel Sektör ²	209	5,14	1,12	5,629	0,004*
	Kamu ³	86	4,99	1,07		
	Çalışmıyor ¹	51	5,62	0,98		
Denge	Özel Sektör ²	209	4,13	1,77	22,205	0,000*
	Kamu ¹	86	4,60	1,47		
	Çalışmıyor ³	51	2,71	1,24		

*= $p<0,05$

Tablo 10'daki analiz sonuçlarına göre, katılımcıların hem ABZAP ($p=0,006$) toplam ortalama puanlarında hem de çekirdek ($p=0,004$) ve denge ($p=0,000$) etkinliklerinde anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Bu anlamlı farklılıkların ABZAP toplam ortalama puanlarında kamu ($\bar{x}=4,79$) çalışanları ve yine denge etkinliğinde de kamu ($\bar{x}=4,60$) çalışanları lehine, çekirdek etkinliğinde ise çalışmayan ($\bar{x}=5,62$) katılımcıların lehine olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Buna göre kamu sektöründe çalışan katılımcıların çalışma süreleri ve özel sektöre kıyasla kazanacağı ücretler düşünüldüğünde denge etkinliklerine katılımlarının daha yüksek olmaları çalışma şartlarının da nitekim daha konforlu oluşundan kaynaklanabileceği, çalışmayanların ise halihazırda ev içerisinde ve çevresinde gerçekleşen etkinliklere katılma fırsatlarının daha yüksek olmasından dolayı çekirdek etkinliklere katılım fırsatlarının hem kamu hem de özel sektör çalışanlarında kıyasla daha kolay olacağından bahsedilebilir.

Tablo 11. ABZAP ile günlük çalışma süresi değişkeni arasındaki tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonuçları

	Günlük Çalışma Süresi	n	\bar{x}	S.d	F	p
Aile Boş Zaman Aktivite Profili	7 saat ve altı ¹	83	5,3524	1,04	21,433	0,000*
	8 saat ²	176	4,5075	1,10		
	9 saat ve üzeri ⁴	36	4,0174	0,94		
	Çalışmıyor ³	51	4,1703	0,88		
Çekirdek	7 saat ve altı ¹	83	5,5196	1,04	10,089	0,000*
	8 saat ³	176	4,9837	1,09		
	9 saat ve üzeri ⁴	36	4,7153	1,04		
	Çalışmıyor ²	51	5,6275	0,98		
Denge	7 saat ve altı ¹	83	5,1852	1,61	30,326	0,000*
	8 saat ²	176	4,0313	1,59		
	9 saat ve üzeri ³	36	3,3194	1,53		
	Çalışmıyor ⁴	51	2,7132	1,24		

*=p<0,05

Günlük çalışma süresi değişkeni ile ABZAP arasında yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA analizi sonuçlarına göre, katılımcıların tüm boyutlarda ölçme aracını anlamlı biçimde farklılaştırdığı tespit edilmiştir. Tespit edilen bu anlamlı farklılıkların tüm boyutlarda 7 saat ve altı çalışan katılımcılar lehine olduğu tespit edilmiştir. Buna göre günlük çalışma süresinin azalması boş zamanlarda etkinliklere katılım için önemli bir değişken olduğu söylenebilir.

Tablo 12. ABZAP ile çocuk sayısı değişkeni arasındaki tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonuçları

	Çocuk Sayısı	n	\bar{x}	S.d	F	p
Aile Boş Zaman Aktivite Profili	1 çocuk ¹	160	4,8863	1,09951	10,560	0,000*
	2 çocuk ²	147	4,4354	1,13689		
	3 çocuk ³	39	4,1298	,97779		
Çekirdek	1 çocuk	160	5,2344	1,04627	0,636	0,530
	2 çocuk	147	5,1012	1,13714		
	3 çocuk	39	5,2468	1,23494		
Denge	1 çocuk ¹	160	4,5383	1,67600	16,668	0,000*
	2 çocuk ²	147	3,7696	1,71926		
	3 çocuk ³	39	3,0128	1,30340		

*=p<0,05

Tablo 12'deki çocuk sayısı değişkeni ile ABZAP arasında yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonuçlarına göre, katılımcıların çocuk sayısı değişkeninin hem ABZAP (p=0,000) toplam ortalama puanlarında hem de denge (p=0,000) etkinliğinde anlamlı biçimde farklılaştırdığı tespit edilmiştir. Bu anlamlı farklılıklar tek çocuk sahibi olan katılımcıların lehine olduğu görülmektedir. Buna göre çocuk sayısı azaldıkça katılımcıların boş zaman etkinliklerine katılımlarının arttığından bahsetmek mümkündür.

Tablo 13. ABZAP ile değişkenler arasındaki Pearson korelasyon testi analizi sonuçları

ABZAP	1								
Çekirdek	0,670**	1							
Denge	0,880**	0,238**	1						
Cinsiyet	0,130*	0,234**	0,021	1					
Yaş	-0,058	-0,169**	0,032	-0,252**	1				
Eğitim Durumu	0,446**	0,140**	0,494**	0,002	-0,098	1			
Algılanan Gelir S.	0,445**	0,093	0,523**	-0,136*	0,148**	0,549**	1		
Çalışılan Sektör	-0,099	0,106*	-0,198**	0,268**	0,007	-0,225**	-0,242**	1	
G. Çalışma Süresi	-0,342**	0,002	-0,450**	-0,002	0,070	-0,481**	-0,442**	0,593**	1
Çocuk Sayısı	-0,239**	-0,024	-0,298**	0,000	0,409**	-0,415**	-0,170**	0,185**	0,271**

**Korelasyon katsayısına ilişkin Alpar (2014) tarafından yapılan nitelendirmeye göre zayıf (0,20-0,39), orta (0,40-0,69) veya güçlü (0,70-0,89).

ABZAP toplam ortalama puanları ve çekirdek ve denge etkinlikleri ile değişkenler arasında yapılan Pearson korelasyon testi analizi sonuçlarına göre, en yüksek pozitif yönlü ilişkilerin ABZAP toplam ortalama puanları ile eğitim durumu değişkeni ($r=0,446$) değişkeni ve denge etkinlikleri ile eğitim durumu ($r=0,494$) değişkeni ile algılanan gelir seviyesi değişkeni ile ABZAP toplam ortalama puanları ($r=0,445$) ve denge etkinliği ($r=0,523$) arasında pozitif yönlü orta düzeylerde ilişkiler, günlük çalışma süresi değişkeni ile ABZAP toplam ortalama puanları ($r=-0,342$) ve denge etkinlikleri ($r=-0,450$) arasında negatif yönlü orta düzeylerde ve çocuk sayısı değişkeni ile ABZAP toplam ortalama puanları ($r=-0,239$) ve denge etkinlikleri ($r=-0,298$) negatif yönlü zayıf düzeylerde ilişkiler tespit edilmiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışma, Ankara ilinde yaşayan bireylerin aile ile birlikte katılım sağladıkları boş zaman etkinliklerinin sıklık ve süre bakımından ayrıntılı olarak açıklanması amacıyla Ankara'nın Etimesgut, Keçiören, Sincan ve Yenimahalle ilçelerinde bulunan aile yaşam merkezlerine katılan ebeveynleri incelemiştir. Mevcut çalışmanın sonuçlarına bakıldığında, yapılan bağımsız örneklem t testi ve tek yönlü varyans analizi ANOVA testleri sonrası yaş, eğitim durumu, gelir seviyesi, boş zaman etkinliklerine ayrılan süre, boş zamanların yeterli olması durumu, boş zamanlarda en çok katılım sağlanan etkinlikler, çalışılan sektör, günlük çalışma süresi değişkenlerinin ABZAP'ı anlamlı biçimde farklılaştırdığı, cinsiyet değişkeninin ise anlamlı biçimde farklılaştırmadığı tespit edilmiştir.

Katılımcıların ortalama düzeyde ABZAP'a sahip olduğu bulunmuştur ($\bar{x}=4,26$). Yine katılımcıların, çekirdek ($\bar{x}=4,95$) etkinliklerde ve denge ($\bar{x}=3,48$) etkinliklerde de ortalama düzeylere sahip oldukları tespit edilmiştir. Bu sonuçlar literatürde yer alan birçok çalışma tarafından desteklenmektedir (Zabriskie & McCornick, 2003; Johnson ve ark., 2006; Fotu,

2007; Swinton ve ark., 2008; Poff ve ark., 2010; Zabriskie ve ark., 2018). Bu sonuçlara göre Ankara'da yaşayan ailelerin ABD ve diğer ingilizce konuşulan ülkelerdeki aileler kadar boş zamanlarında aynı düzeyde rekreasyonel faaliyetlere katıldığından bahsedilebilir.

Mevcut çalışmada yaş değişkeninin çekirdek rekreasyon faaliyetleri için anlamlı bir değişken olduğu tespit edilmiştir. Sonuçlara göre ebeveynlerin yaşlarının azalması daha fazla çekirdek rekreasyon faaliyetlere katıldığı görülmektedir. Her ne kadar mevcut çalışmada yaş değişkeni ile anlamlı farklılıklar tespit edilmişse de literatürde Hornberger (2007) ve Hutchinson ve arkadaşları (2007) tarafından anlamlı farklılıkların tespit edilmediği çalışmaların da yer aldığından bahsetmek mümkündür.

Analiz sonuçlarına göre algılanan gelir seviyesinin Aile Boş Zaman Aktivite Profili'ni anlamlı biçimde farklılaştırdığı tespit edilmiştir. Bu anlamlı farklılıkların algılanan gelir seviyesinin yüksek olduğunu beyan eden katılımcılar lehine olduğu görülmektedir. Literatürde mevcut sonuçların aksine sonuçlar elde edilmiştir (Hornberger, 2007; Hutchinson ve ark., 2007; Buswell ve ark., 2012). Algılanan gelir seviyesi ile ABZAP arasında yapılan korelasyon analizi sonuçları da bu farklılaşmayı destekler niteliktedir. Korelasyon analizi sonuçlarına göre algılanan gelir seviyesi ile pozitif yönlü orta düzeyde ilişkiler mevcuttur. Bu sonuçlar birçok araştırmacı tarafından desteklenmektedir (Zabriskie & McCormick, 2003; Swinton ve ark., 2008; Agate ve ark., 2009). Bu sonuçlara bakıldığında hem literatürde yer alan çalışmaların nitekim refah seviyesi yüksek olan ülkelerde gerçekleştirilmesi hem de Türkiyede mevcut durumdaki ekonomik zorlukların da göz alındığında durumda gelirin hem ev içi ve çevresi hem de toplum ve toplum ötesi mekanlarda önemli bir faktör olduğu söylenebilir.

Mevcut araştırmada günlük boş zaman süresinin ABZAP toplam ve denge rekreasyon etkinlikleri için anlamlı bir farklılaştırıcı olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu anlamlı farklılıkların günlük boş zaman süreleri 4 saat ve üzeri olan ebeveynlerin lehine olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuca göre günlük boş zaman sürelerindeki artış rekreasyonel faaliyetlere katılım için olumlu bir değişkendir. Korelasyon analizi sonuçlarına göre günlük boş zaman süresi ile ABZAP arasında negatif yönlü orta düzeyde ilişkiler tespit edilmiştir. Bu analiz sonucu da önceki bulguyu destekler nitelikte günlük boş zaman sürelerindeki artışın rekreasyonel faaliyetlere katılım için fırsat yaratan bir değişken olduğu söylenebilir. Yine mevcut araştırmada çocuk sayısı ABZAP toplam ve denge rekreasyon etkinlikleri için anlamlı bir değişkendir. Bu anlamlı farklılıklar tek çocukları olan katılımcılar lehine olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu durum çocuk sayısındaki artışın rekreasyonel faaliyetlere katılımı zorlaştırdığı

şeklinde yorumlanabilir. Korelasyon analizi sonuçları da bu bulguyu destekler niteliktedir (Fotu, 2007). Çocuk sayısı ile negatif yönlü orta düzeyde ilişkiler tespit edilmiştir. Dumazedier'e (1991) göre kentsel alanlarda yaşayan ve çalışan ebeveynlerin haftalık ortalama 20-30 saat arasında boş zaman süreleri bulunmaktadır. Boş zaman faaliyetlerine katılım genellikle faaliyet ve zaman açısından tanımlanır (Ma & Li, 2023). Zaman açısından tanımına göre boş zaman, "bireyin kendi isteğine göre düzenleyip kullanabildiği zamandır (Petrović ve ark., 2018). Ragheb (1980) ise etkinlik açısından boş zamanı, bireylerin boş zaman faaliyetine katılma sıklığı veya katıldığı faaliyetin türü olarak ayrı ayrı ele almıştır. Dumazedier tarafından ortaya konan bu sürelerin ise çocuk sayısının artışıyla azalacağından bahsetmekte mümkündür. Azalan boş zaman süreleri ise aileleri ev içi ve yakın çevresinde boş zaman değerlendirme aktivitelerine katılmaya yönlendireceğinden bahsetmek mümkündür. Bununla birlikte çocuk sayısındaki artışın ebeveynler için boş zaman etkinliklerine katılımı azalttığına dair olan bulgularımıza göre, ebeveynler arasında aile boş zamanının özgürce seçilen bir katılım biçimi olmadığı, daha ziyade bir görev veya sorumluluk olarak görüldüğü şeklinde yorumlanabilir. Bu sonuçlar Shaw ve Dawson (2010) tarafından yapılan çalışma ile desteklenmektedir. Araştırmacıların elde ettikleri sonuçlara göre, ebeveynlerin bakış açısına göre asıl amaç sadece birlikte vakit geçirmek ve birbirlerinin arkadaşlığından keyif almaktan daha çok aile duygusu geliştirmek ve çocuklara değerleri ve sağlıklı yaşam tarzlarını öğretmektir.

Mevcut çalışmada boş zaman etkinliklerine katılıma dair sıklık ve süre değerlerine bakıldığında çalışmaya katılan ailelerin büyük bir çoğunluğunun aktif olarak birlikte zaman geçirdiklerini ve bu etkinliklerin çoğunluğunu ise ev içi veya çevresinde yaptıkları sonuçlarına ulaşılmıştır. Katılımcıların katılım sağladıkları etkinliklerin sıklığı ve süresine göre dağılımları incelendiğinde, katılımcıların çekirdek etkinliklerde en çok akşam yemeği etkinliğine en az günde bir sıklıkla ve 1-2 saat süreyle katıldıkları, denge etkinliklerde ise en çok toplumsal sosyal faaliyetlere en az ayda bir sıklıkla ve 3-4 saat süreyle katıldıkları tespit edilmiştir. Kapalı alan-ev türü etkinlikleri içerisinde en çok akşam yemeklerinin en az günde bir kez ve 1-2 saat süreyle, açık alan-ev türü etkinlikleri içerisinde en çok ev merkezli açık hava etkinliklerine en az haftada bir kez 2-3 saat süreyle katıldıkları, topluluk türündeki etkinlikleri içerisinde en çok toplumsal sosyal faaliyetlere en az ayda bir kez 3-4 saat süreyle ve toplum ötesi türü etkinliklerde en çok turizm faaliyetlerine en az yılda bir kez 5 gün süreyle katıldıkları sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu sonuçlara göre katılımcıların çekirdek etkinliklere kısa sıklıklar ile genellikle çok az süreler ayırdıkları, denge etkinliklere ise çekirdek etkinliklere oranla daha az katılırken katılım sıklıklarının ve sürelerinin daha sık ve uzun olduğu söylenebilir. Hutchinson

ve arkadaşları (2007) ve Hornberger (2007), araştırmacılar, akşam yemeği yemek, oyun oynamak ve sadece aynı odada bulunup televizyon izlemek ya da ziyaret etmek gibi günlük temel aile faaliyetlerinin, incelenen tek ebeveynli aileler tarafından ezici bir çoğunlukla birlikte yapılan en önemli faaliyetler olarak tanımlandığını bulmuşlardır. Buswell ve arkadaşları (2012) tarafından yapılan çalışmanın sonuçlarına göre ebeveynlerin, özellikle de babaların düzenli olarak katıldıkları etkinlikler (televizyon ve film izlemek, masa oyunları ve video oyunları oynamak, evde yemek yemek, bahçede veya parkta egzersiz yapmak, çocuklarının gösterilerine veya yarışmalarına katılmak, bahçivancılık yapmak, kitap okumak), aile uyumunu arttırdığı, babanın çekirdek aile serbest zamanlarına katılımı, hem baba hem de çocuk açısından aile uyumunun en güçlü yordayıcısıdır. Mevcut çalışmada da her iki ebeveynin Buswell ve arkadaşları tarafından tespit edilen etkinliklere katılımlarının oldukça yoğun ve yüksek seviyelerde olduğu görülmektedir. Bu durumun Türk aileleri için de olumlu olarak aile içi ilişkileri geliştirerek, bağları güçlendirebileceğinden bahsetmek mümkündür. KONDA Araştırma ve Danışmanlık A.Ş. (2012) tarafından Türkiye Aile Yapısı Araştırması'nın sonuçlarına bakıldığında 27 ilde yapılan araştırmaya göre araştırmaya katılan kişilerin %53,7'sinin ailecek sinema, tiyatro gibi toplum merkezli etkinliklere katılmadığı, %40,1'inin ailecek tatil yapmaya gitmediği sonuçlarına ulaşılmıştır. Kılıç (2015) tarafından yapılan çalışmanın sonuçlarına göre ebeveynlerden birisinin çalışmadığı ailelerde ise serbest zamanları değerlendirmenin teknolojik gelişmelere bağlı olarak azaldığı ve araştırmaya katılan ailelerin birlikte en çok TV izlemeyi tercih ettiklerini tespit etmiştir. Bu sonuçlara göre Ankara ilinde yaşayan bireylerin çalışmanın yapıldığı 27 il ve Kılıç tarafından yapılan araştırmanın yer aldığı Düzce iline oranla daha fazla katılım sağladığı söylenebilir. Ma ve Li (2023) tarafından yapılan çalışmanın sonuçları göre insanlar daha çok çekirdek boş zaman etkinliklerine katılmaktadır. Bu sonuçlar mevcut çalışmayı destekler niteliktedir.

Bu araştırmanın sonuçlarına göre, ailelerin kendilerinin aile boş zamanının ana destekleyicileri olarak oynadıkları rolün farkına vardıkça daha çok boş zaman faaliyetlerine katılacakları söylenebilir. Ailenin bir aile boş zaman destekçisi olarak bu şekilde değerlendirilmesi özellikle aile bağlarının güçlenmesinin yanı sıra DeFrain ve Asay (2007) tarafından ortaya konduğu gibi daha becerikli ve yetenekli çocuklar yetiştirilmesine katkıda bulunabilecektir. Buna ek olarak, ev dışındaki aile boş zamanları için dinamik bir ortam olarak alışveriş merkezleri Ankara'da yaşayan aileler için en çok kullanılan boş zaman etkinlik merkezi olduğundan bahsetmek mümkündür. Ülkemizde özellikle pasif rekreasyonel faaliyetlere katılımın daha çok tercih edildiği düşünülürse (Süzer, 2000) mevcut çalışmanın

sonuçlarına göre bu durumun henüz değişebilmesi için uygun şartların ve ortamların olmadığından bahsetmek mümkündür.

Bu çalışma, bu çerçeveyi kullanarak Batılı olmayan gelişmekte olan bir ülkeden geniş bir aile örneklemini ebeveyn perspektifinden inceleyen ilk Türkçe çalışmalardan biri olması nedeniyle de önemlidir. Mevcut bulguların belki de en önemli katkısı, aile rekreasyonunun en iyi belirleyicisinin boş zaman katılımın mekan, süre ve sıklık açısından ortaya konularak net bir profili ortaya koyabilmesi ve ailelerin birlikte boş zaman faaliyetlerine katılımın aile refahında önemli bir faktör olduğunu da göstermektedir.

Öneriler

Sonuç olarak, mevcut araştırma sonuçlarına göre ailelerin macera rekreasyonuna katılma isteklerinin olduğunun ama bunu gerçekleştirmek için yeteri kadar ulaşılabilir merkezlerin olmayışının bir eksiklik olduğu ve bu doğrultuda merkezlerin açılmasının gerekliliği araştırmacılar tarafından önerilmektedir. Bu alanlara odaklanan çalışmaların yapılması ve devam ettirilmesi aile mekanizmasının genel sağlık ve birlikteliğinin güçlenmesi adına kanun yapıcıları ve yöneticilere daha fazla fikir verecek olması programların geliştirilmesine yardımcı olacaktır.

Gelecekteki araştırmalar, ebeveynlerin boş zaman katılımının özelliklerini ve sonuçlarını daha iyi anlamak için ailenin diğer üyelerinin görüşlerinin de dikkate alınması önerilmektedir. Bu durumu değişkenler ve iç boyutları arasındaki ilişkiyi daha derinlemesine keşfedebilir.

EXTENDED ABSTRACT

INTRODUCTION

The family is considered the oldest and most important of human institutions (Zabriskie & McCormick, 2001). Families differ in structure, so it can be difficult to define them only from a structural perspective (Townsend et al., 2017). Since family units are thought to be weakened today, efforts are being made to protect and strengthen the family unit of society. The whole society, including educational institutions, businesses, family service institutions, religious institutions, the military, and health care organizations, has a responsibility to create an environment that will help create healthy families (DeFrain & Asay, 2007; Hernández-Prados & Álvarez-Muñoz, 2023). Leisure time is the time that an individual organizes and uses according to his/her own wishes (Petrović et al., 2018). Engaging in leisure activities provides many benefits such as relaxation, work balance, physical health, and improved interpersonal relationships (Ko et al., 2018). Leisure satisfaction is one of many life domains that are included in a person's overall life satisfaction judgment (Agate et al., 2009). Engaging in leisure activities is associated with family satisfaction (Johnson et al., 2006; Swinton et al., 2008; Agate et al.,

2009; Buswell et al., 2012; Ward et al., 2014). Family recreation is when families choose to do fun activities together (Hernández-Prados & Álvarez-Muñoz, 2023). Family recreation is also associated with family cohesion, family adaptation, and overall family functioning (Zabriskie & McCormick, 2001; Zabriskie & Freeman, 2004; Agate et al., 2007).

The Turkish family structure is traditionalist, centralized and prescriptive, values leisure time, is open to different cultures and the family is important (Hofstede Insight, 2023). Engaging in leisure activities strengthens family ties and eliminates work-family and work-leisure conflicts (Agate et al., 2009). However, rapid social change in Turkey raises concerns about the quality and satisfaction of Turkish family life (Fişek & Scherler, 1996). Since families believe that spending time together in leisure time will strengthen family bonds, they make plans by creating appropriate environments. Research shows that family leisure time has a strong and positive relationship with positive family outcomes. In recent years, scholars have made progress in approaches to leisure (Townsend et al., 2017). The Core and Balance Model of Family Leisure Functioning suggests that core and balance patterns of family leisure meet families' needs for both stability and change. The model argues that family leisure meets both stability and change needs by engaging in core and balance patterns of family leisure. Family leisure is examined as core and balance family leisure patterns (Williamson, 2013). Core patterns provide a consistent, safe and positive context. Balance patterns require families to adapt to new experiences, inputs and challenges. Both types of patterns help families to remain close and flexible in the face of challenges (Zabriskie & McCormick, 2001).

METHOD

In this study, the relational screening model, one of the quantitative research methods, was used as a screening method to examine the relationship between variables. The research group consisted of 346 parents attending family life centers in Etimesgut, Keçiören, Sincan and Yenimahalle districts of Ankara. Data were collected through face-to-face interviews. Demographic characteristics of the participants are presented in Table 1. Demographic data form and Family Leisure Time Activity Profile were used as data collection tools. FLAP is an activity inventory measuring participation in family recreation activities. Respondents describe participation in 16 categories of activities with family members. By calculating index scores, scores for core and balance family participation in recreation activities were calculated. The kurtosis and skewness values were tested to determine whether the data were homogeneously distributed and it was determined that the data were normally distributed. SPSS Version 25.0 was used to analyze the data. Descriptive statistics, independent sample t test, one-way analysis of variance ANOVA, post hoc tests (LSD) and Pearson correlation analysis were used.

RESULTS

According to the findings obtained from the analysis results, it was concluded that the participants had an average level of ABZAP (\bar{x} =4.26). It was determined that the variables of age, educational level,

perceived income level, leisure time duration, whether leisure time is sufficient or not, the most preferred type of activity in leisure time, sector of employment, daily working time, and number of children significantly differentiated the measurement tools. It is seen that the strongest positive relationships with the family leisure profile are between the variables of educational status ($r=0.446$) and perceived income ($r=0.445$), and the strongest negative relationships are between the variables of daily working hours ($r=-0.342$) and number of children ($r=-0.239$). When the activities that the participants do with their family members are examined, it is seen that in the indoor-home activity group, all participants mostly prefer to have dinner with their families every day, and in the outdoor-home activity group, the majority of the participants mostly prefer to do home-based outdoor activities (such as gardening, taking care of pets, stargazing, hiking) at least once a week for 2-3 hours, In the community-centered activity group, it was found that the participants preferred to participate in social activities (such as restaurants, parties, shopping, picnics, visits to friends/neighbors) at least once a week for 2-3 hours, and in the transcommunity activity group, they preferred to participate in tourism activities (such as family vacations, traveling, visiting historical sites, visiting national parks) at least once a year for 5 days. It is thought that the results of the research will help both to understand the recreation habits of families in Ankara and to develop strategies to support family unity from a broader perspective.

DISCUSSION AND CONCLUSION

According to the results of this study, it can be said that as families become aware of their role as the main supporters of family leisure time, they will participate in more leisure time activities. Such an evaluation of the family as a family leisure supporter may contribute to the strengthening of family ties as well as raising more resourceful and talented children as suggested by DeFrain and Asay (2007). In addition, it is possible to mention that shopping malls as a dynamic environment for family leisure time outside the home is the most used leisure activity center for families living in Ankara. Considering that participation in passive recreational activities is more preferred in our country (Süzer, 2000), according to the results of the current study, it is possible to mention that there are not yet suitable conditions and environments for this situation to change.

As a result, according to the results of the current research, it is suggested by the researchers that families have a desire to participate in adventure recreation, but the lack of sufficiently accessible centers to realize this is a deficiency and that centers should be opened in this direction. Conducting and continuing studies focusing on these areas will give more ideas to lawmakers and administrators in order to strengthen the overall health and unity of the family mechanism and will help to develop programs. Future research is recommended to take into account the views of other members of the family to better understand the characteristics and outcomes of parents' leisure participation. This could explore the relationship between the variables and their internal dimensions in more depth.

KAYNAKLAR

- Agate, J. R., Zabriskie, R. B., Agate, S. T., & Poff, R. (2009). Family leisure satisfaction and satisfaction with family life. *Journal of Leisure Research*, 41(2), 205-223.
- Agate, S. T., Zabriskie, R. B., & Eggett, D. L. (2007). Praying, playing, and successful families: An examination of family religiosity, family leisure, and family functioning. *Marriage & Family Review*, 42(2), 51-75.
- Aslan, N. (2009). An examination of family leisure and family satisfaction among traditional Turkish families. *Journal of Leisure Research*, 41(2), 157-176.
- Brašić, J. (2003). Documentation of demographic data. *Psychological Reports*, 93(1), 151-152.
- Buswell, L., Zabriskie, R., Lundberg, N., & Hawkins, A. (2012). The relationship between father involvement in family leisure and family functioning: The importance of daily family leisure. *Leisure Sciences*, 34(2), 172-190.
- Caprara, G. V., Pastorelli, C., Regalia, C., Scabini, E., & Bandura, A. (2005). Impact of adolescents' filial self-efficacy on quality of family functioning and satisfaction. *Journal of Research on Adolescence*, 15(1), 71-97.
- DeFrain, J., & Asay, S. M. (2007). Strong families around the world: An introduction to the family strengths perspective. *Marriage & Family Review*, 41(1-2), 1-10.
- Dumazedier, J. (1991). Family and leisure time. *Journal of Social Policy Studies*, 2(2).
- European Values in Education (2023, Eylül 15). *Atlas of european values*, <https://www.atlasofeuropeanvalues.eu/tr/maptool.html>
- Fişek, G. O., & Scherler, H. R. (1996). Toplumsal değişim ve eşler: cinsiyet senaryolarının sınırlarını genişletme amaçlı bir terapi yaklaşımı. *Türk Psikoloji Dergisi*, 11(36), 1-11.
- Fotu, I. (2007). *Family leisure involvement and family functioning in Samoa*. [Master's thesis. Brigham Young University], Provo, UT.
- Gürdap-Köseoğlu, G. (2019). *Etkili birey yetiştirmede ailenin rolüne ilişkin öğretmen adaylarının algıları* [Yüksek lisans tezi, İnönü Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi,
- Güzel, E. (2021). *Rekreasyon liderlik türlerinin Gaziantep halkının rekreasyon aktivitelerine katılımları üzerine etkisi* [Yüksek lisans tezi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi]. Dspace,
- Hernández-Prados, M. Á., & Álvarez-Muñoz, J. S. (2023). Family leisure in rural and urban environments: a question of context. *Societies*, 13(2), 35.
- Hodge, C. J., Duerden, M. D., Layland, E. K., Lacanienta, A., Goates, M. C., & Niu, X. M. (2017). The association between family leisure and family quality of life: A meta-analysis of data from parents and adolescents. *Journal of Family Theory & Review*, 9(3), 328-346.
- Hofstade Insight (2023, Eylül 16), *Country comparison tool*, <https://www.hofstede-insights.com/country-comparison-tool?countries=turkey>
- Horna, J. L. A. (1989). The leisure component of the parental role. *Journal of Leisure Research*, 21, 228-241.
- Huff, C., Widmer, M., McCoy, K., & Hill, B. (2003). The influence of challenging outdoor recreation on parent-adolescent communication. *Therapeutic Recreation Journal*, 37(1), 18-37.
- Hutchinson, S., Afifi, T., & Krause, S. (2007). The family that plays together fares better: Examining the contribution of shared family time to family resilience following divorce. *Journal of Divorce & Remarriage*, 46(4), 21-48.

- Johnson, H., Zabriskie, R., & Hill, B. (2006). The contribution of couple leisure involvement, leisure time, and leisure satisfaction to marital satisfaction. *Marriage & Family Review*, 40(1), 69-91.
- Kara, F. M. (2022). Serbest zaman, aile rekreasyonu ve değişen baba rolleri. Babalar ve kızları çok disiplinli bir yaklaşım. *Ege Üniversitesi Yayınları Kadın Sorunları Uygulama ve Araştırma Merkezi*, 12, 75-92.
- Karasar, N. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayınevi.
- Kılıç, M. (2015). Aile ve serbest zaman ilişkisi: Düzce örneği. *Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(1), 27-49.
- Ko, K. M., Pai C. H., & Mao X. Y. (2018). Effects of ecotourism environmental experience on leisure coping and leisure benefits. *Ekoloji*, 27(106), 591-597
- Kocakaya, R. (2017). *Engelli üyeye sahip ailelerdeki bireylerin psikolojik dayanıklılığı ile algılanan aile işlevselliği arasındaki ilişki*. [Yüksek lisans tezi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi] Yök Açık Bilim.
- KONDA Araştırma ve Danışmanlık (2012, Ocak 10). *Türkiye aile yapısı*. <https://konda.com.tr/uploads/konda-1201-turkiye-aile-yapisi-93a9aeaa385aabff0ff8b4476e139762a0820b453fd706dc15b497ce4335baa.pdf>
- Ma, L., & Li, S. (2023). A study on the relationship among father's leisure involvement, family leisure satisfaction and family well-being. *Journal of Sociology and Ethnology*, 5(5), 103-111.
- Melton, K. K. (2017). *Family activity model: Crossroads of activity environment and family interactions in family leisure*. In *Revisiting Family Leisure Research*. Routledge.
- Olson, D. H. (2000). Circumplex model of marital and family systems. *Journal of Family Therapy*, 22(2), 144-167.
- Özalp-Uyanık, S. (2009). *TİF ve MEB izci liderlerinin izcilik hakkında görüşleri ve mesleki motivasyon düzeylerinin incelenmesi* [Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi.
- Petrović, J., Cenić, S., & Dimitrijević, D. (2018). Sports and physical engagement of elementary school students in their leisure time. *Facta Universitatis, Series: Physical Education and Sport*, 16(2), 420-434.
- Poff, R.A., Zabriskie, R. B., & Townsend, J. (2010). Australian Family Leisure: Modeling parent and youth data. *Annals of Leisure Research*, 13(3), 420-438.
- Ragheb M G. (1980). Interrelationships among leisure involvement, leisure satisfaction and leisure attitudes. *Journal of Leisure Research*, 12(2), 138-149.
- Sara Wells, M., Widmer, M. A., & Kelly McCoy, J. (2004). Grubs and grasshoppers: challenge-based recreation and the collective efficacy of families with at-risk youth. *Family relations*, 53(3), 326-333.
- Shaw, S. M., & Dawson, D. (2001). Purposive leisure: Examining parental discourses on family activities. *Leisure Sciences*, 23, 217-231.
- Süzer, M. (2000). Üniversite öğrencilerinin boş zamanlarını değerlendirme alışkanlıkları. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(8), 123-133
- Swinton, A. T., Freeman, P. A., Zabriskie, R. B., & Fields, P. J. (2008). Nonresident fathers' family leisure patterns during parenting time with their children. *Fathering: A Journal of Theory, Research & Practice about Men as Fathers*, 6(3).
- Toth Jr, J. F., Brown, R. B., & Xu, X. (2002). Separate family and community realities? An urban-rural comparison of the association between family life satisfaction and community satisfaction. *Community, Work & Family*, 5(2), 181-202.
- Townsend, J. A., Van Puymbroek, M., & Zabriskie, R. B. (2017). The core and balance model of family leisure functioning: A systematic review. *Revisiting Family Leisure Research*, 52-72.

- Uysal, İ., & Kılıç, A. (2022). Normal dağılım ikilemi. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 12(1), 220-248.
- Ward, P., Barney, K., Lundberg, N., & Zabriskie, R. (2014). A critical examination of couple leisure and the application of the core and balance model. *Journal of Leisure Research*, 46(4), 593-611.
- Williamson, M. C. (2013). *The contribution of family leisure to family functioning and family satisfaction among urban Russian families*. [Master's thesis, Brigham Young University]. Scholars Archive,
- Zabriskie, R. B., & McCormick, B. P. (2001). The influences of family leisure patterns on perceptions of family functioning. *Family Relations*, 50(3), 281-289.
- Zabriskie, R. B., & McCormick, B. P. (2003). Parent and child perspectives of family leisure involvement and satisfaction with family life. *Journal of Leisure Research*, 35(2), 163-189.
- Zabriskie, R. B., Aslan, N., & Williamson, M. (2018). Turkish family life: A study of family leisure, family functioning, and family satisfaction. *Journal of Leisure Research*, 49(1), 8-27.
- Zabriskie, R., & Freeman, P. (2004). Contributions of family leisure to family functioning among transracial adoptive families. *Adoption Quarterly*, 7(3), 49-77.

KATKI ORANI CONTRIBUTION RATE	AÇIKLAMA EXPLANATION	KATKIDA BULUNANLAR CONTRIBUTORS
Fikir ve Kavramsal Örgü <i>Idea or Notion</i>	Araştırma hipotezini veya fikrini oluşturmak <i>Form the research hypothesis or idea</i>	Beyza Merve AKGÜL Ferhat KILIÇARSLAN
Tasarım <i>Design</i>	Yöntem ve araştırma desenini tasarlamak <i>To design the method and research design.</i>	Beyza Merve AKGÜL Ferhat KILIÇARSLAN
Literatür Tarama <i>Literature Review</i>	Çalışma için gerekli literatürü taramak <i>Review the literature required for the study</i>	Beyza Merve AKGÜL Ferhat KILIÇARSLAN
Veri Toplama ve İşleme <i>Data Collecting and Processing</i>	Verileri toplamak, düzenlemek ve raporlaştırmak <i>Collecting, organizing and reporting data</i>	Beyza Merve AKGÜL Ferhat KILIÇARSLAN
Tartışma ve Yorum <i>Discussion and Commentary</i>	Elde edilen bulguların değerlendirilmesi <i>Evaluation of the obtained finding</i>	Beyza Merve AKGÜL Ferhat KILIÇARSLAN
Destek ve Teşekkür Beyanı/ Statement of Support and Acknowledgment		
Bu çalışmanın yazım sürecinde katkı ve/veya destek alınmamıştır. <i>No contribution and/or support was received during the writing process of this study.</i>		
Çatışma Beyanı/ Statement of Conflict		
Araştırmacıların araştırma ile ilgili diğer kişi ve kurumlarla herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması yoktur. <i>Researchers do not have any personal or financial conflicts of interest with other people and institutions related to the research.</i>		
Etik Kurul Beyanı/ Statement of Ethics Committee		
Bu araştırma, Gazi Üniversitesi Etik Kurulunun E-77082166-604.01.02-643857 sayılı kararı ile yürütülmüştür. <i>This research was conducted with the decision of Gazi University Ethics Committee numbered E-77082166-604.01.02-643857.</i>		

Bu eser [Creative Commons Atf-Gayri Ticari 4.0 Uluslararası Lisansı \(CC BY 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) ile lisanslanmıştır.